

Primorski dnevnik

Leto XIII - št. 131 (3666)

TRST, nedelja 2. junija 1957

Cena 30 lir

Ob prvem koraku na poti k razorožitvi

Ni težko uganiti, zakaj si danes, vsi želijo vsaj prvega koraka na poti razorožitve: pesimisti pravijo, da bi atomska vojna trajala en dan, previdnejši — optimisti pa trdijo, da bi se morda zavlekla kar ves teden. Dalje: ni potrebno biti strokovnjak za finance in vedeti, da bodo prihodnje leto ZDA izdale za oboroževanje nič manj kot 50 milijard dolarjev ali 31.200 milijard lir, Velika Britanija pa 1500 milijard lir, a Sovjetska zveza vsakega — tema dvema številka primerno vsoto...

Tekmovanje v oboroževanju mora torej prenehati. Tako pravi zdrava pamet. Toda, boste rekli, to smo najstarejši poslušali že pred prvo svetovno vojno, kar nas je malo mlajših pa pred drugo svetovno vojno in kljub temu do razorožitve ni prišlo. Ravno narobe: vojna je bila in v tretje gre rade. Tako nam bo odgovoril vsakega pesimist, ki je dajal podobne odgovore morda že pred dvajsetimi in štiridesetimi leti. Optimist pa je takrat izključeval možnost svetovnega spopada, medtem ko govori danes, po en teden kratki vojni. Zato so danes optimisti in pesimisti skoraj prepričani, da bo do znamenitega prvega koraka do razorožitve prišlo.

Kot smo poročali v zadnji nedeljski številki našega dnevnika, je ameriški delegat Stassen prinesel na londonsko konferenco petih razoroževalcev nove predloge, ki naj bi omogočili prav ta prvi korak. Kakšni so, se vedno ne vemo. Morda bomo

zvedeli že jutri, ko se bodo razoroževalci ponovno sestali. Ugibanja pa se vrtilo okrog treh točk: 1. razširitev področja za nadzorstvo, 2. povezanost vprašanja atomske in klasične razorožitve in 3. v obe vprašanji se meša še nemška združitev. Tisti, ki mislijo, da vedo bolje pa pravijo, da je dal Eisenhower Stassen naslednja konkretna navodila:

omejitev atomske oborožitve samo na Sovjetsko zvezo, ZDA in Veliko Britanijo; zmanjšanje vojaških stroškov za 15 odstotkov in prav takšno zmanjšanje kopenskih, zračnih in pomorskih oboroženih sil; medsebojno letalsko nadzorstvo določenih področij, ki naj onemogočijo nenadne napade.

To naj bi bil začetek, nato pa naj bi polagoma sledili še drugi sporazumi: ukrepi, ki naj bi zajeli vso Sovjetsko zvezo, Ameriko in Evropo.

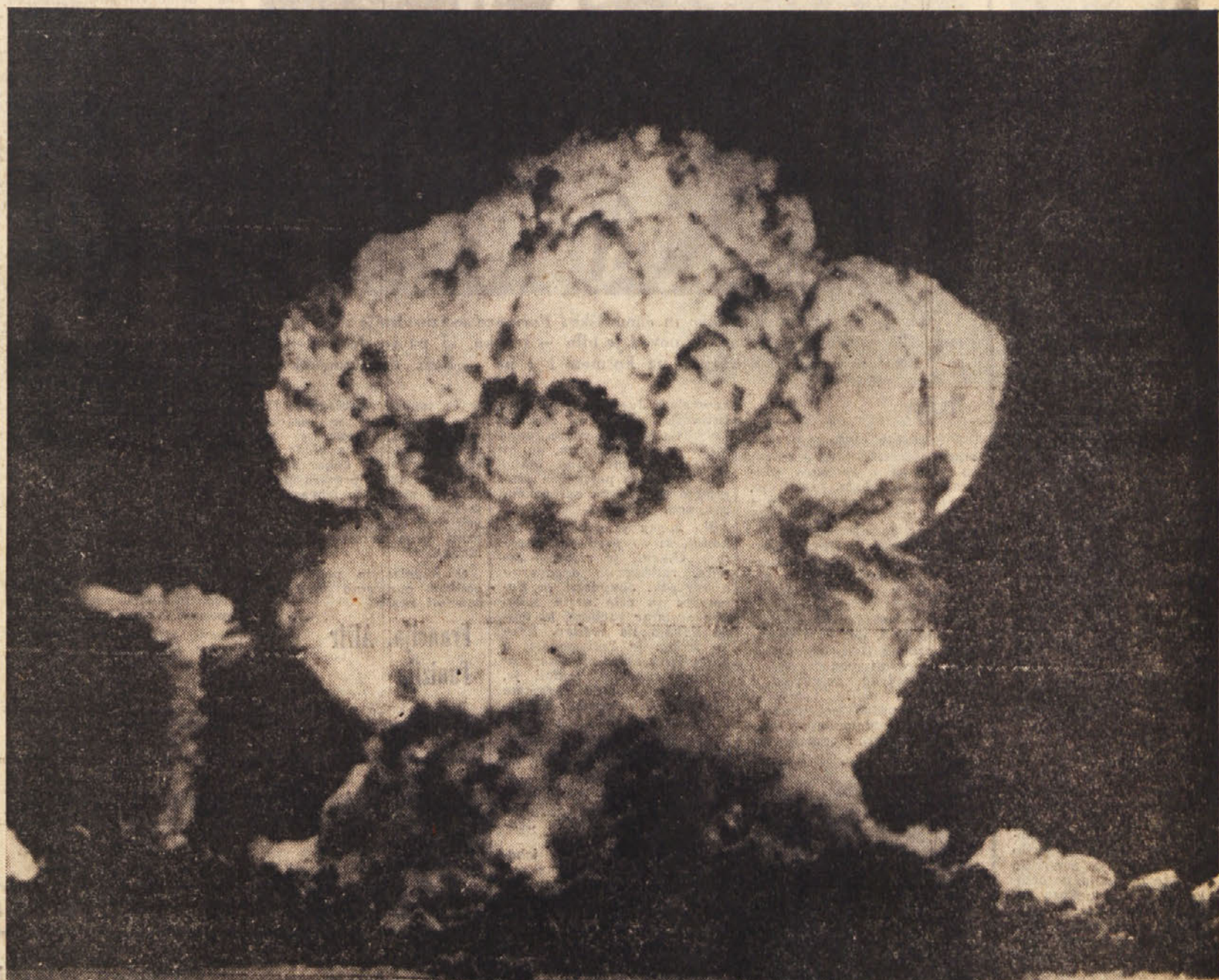
Toda zadeva ni tako

enostavna. Stassen nima samo opravka s Sovjetsko zvezo, temveč v prvi vrsti s svojimi vojaškimi zavezniki v atlantskem paktu. Kot je znano so članice tega pakta na svojem zadnjem pariškem zasedanju sklenile in ponovno poudarile pravico do atomske oborožitve. Če torej sedaj Stassen predlaga omejitve te oborožitve samo na tri velesile, je to v nasprotju s pariškim sklepom. Nato se postavlja vprašanje, kakšne bodo posledice takšnega prvega koraka — seveda v primeru če bo Sovjetska zveza na ameriške predloge pristala. Nekateri trdijo, da bodo posledice v prvi vrsti prizadele ravnotežje na evropskem Zahodu, kjer je na pr. Francija še vedno zapletena v alžirski vojni. Kaj bo rekel Adenauer, ki se ne boji le za svoj prestiž, katerega bi izgubil, ker mu že z delnim sporazumom ne bi uspelo rešiti vprašanja nemške združitve in ki je poleg tega zapleten sedaj še v

volilno kampanjo. Oglasila se bo dalje Italija in se marsikatera druga država. Zato je razumljivo, da je Stassen previden in zato počasen.

In Sovjetska zveza? Tudi ona si postavlja vprašanje posledic. Katere in kakšne možnosti vidi pri tem v svojem bloku, ne vemo. Vemo pa, da je v zadnjih dneh Vorosilov obiskal Kitajsko in druge dežele v Aziji, da je pretekli teden Gromiko pod-

V Nevadi je eksplodirala prva »spomladanska« ameriška atomska bomba. Na sliki vidimo oficirje države atlantskega pakta med opazovanjem učinka. Na drugi strani našega dnevnika preberite o tem obširnejše poročilo.

pisal sporazum z madžarsko vlado o desetih sovjetskih divizijah, ki ostanejo na Madžarskem.

Vprašanje prvega koraka ni torej prav nič enostavno. In kljub temu je prav v teh dneh verjetnost njegovega uresničenja morda doslej največja. Zeleti je le, da pride vsaj do prvega pa čeprav neznačnega sporazuma, ki bi pomenil bojazljiv začetek in ki bi brez dvoma dal vzpodbudo za nadaljnje morda prav tako bojazlive korake. Zato je ravno prvi korak tako važen. Hkrati pa predstavlja resnično najmanj, kar lahko miroljubno človeštvo pričakuje od sedanjih odgovornih državnih voditeljev. Saj gre za velike stvari. Bodimo skromni in ne delajmo si utvar ter recimo, da bi bilo kar precej tudi če bi dosegli vsaj toliko, da bi nora oboroževalna tekma prenehala. Želimo torej, da bi mogli prihodnje nedeljo povedati, da so razoroževalci v Londonu storili nadaljnji korak k — prvega koraku.

Tako predstavlja socialdemokratski zahodnonemški dnevnik »Telegraf« svojim čitateljem zadnji Adenauerjev obisk v ZDA, kjer sta z Eisenhowerjem razpravljala o sedmih vprašanjih, med katerimi: o razorožitvi, nemški združitvi, evropski kolektivni varnosti itd. Sestanek je bil v Gettysburgu. Z rezultati razgovorov se bo Adenauer ponašal v predvolilni kampanji.

TEŽKI DNEVI ZA ENOBARVNO VLADO

Zoli se niti na KD ne more več popolnoma zanašati ako pred glasovanjem ne odkloni glasov desnice

Dasi še ni mogoče napovedovati konkretnih posledic Scelbovega napada na Zolija, je vendar gotovo, da je bil Scelba prej s kom dogovorjen. Čudno obnašanje Fanfanija ne jamči Zoliju vsestranske podpore tajništva KD - Gonella in nekateri ministri groze z ostavko? - Nadaljevanje debate v senatu

RIM, 1. — Danes še ni mogoče reči, do česa bodo privedle včerajšnje ostre besede Scelbe proti Zoliju. Vsekakor so pa dokaz več, da v KD tudi v pogledu presojanja programskega govora predsednika vlade ni enotnosti. Zoli je v svojem govoru poudaril svoj antifasizem — sicer zelo spretno, da mu te besede sploh ni bilo treba spreporočiti — vendar mu to v očeh drugih demokratov ne daje že vnaprej dovoljenja, da se sme nasloniti na desnico kot edino podporo, da se resni pred padem. Gotovo so v KD tudi desničarski elementi, ki bi si dali ob tem ne delati težke vesti, večina v stranki pa vendar ne more mirno prenašati, da se stranka tudi na ta način pomika na des-

no. Upoštevati je tudi treba, da ni več tako daleč čas volitev, ko se bo treba predstaviti volivcem, ki se sicer dobro počutijo v centru, a ne marajo biti na desnici. Scelba je zelo nerad zapustil Viminial in tega bržkone še ni prebolel. Gotovo se ne bi branil vrniti se tjakaj, nasprotno, to je verjetno njegova velika želja. Pri tem ne pozna mnogo sentimentalnosti in hoče izkoristiti priložnost, ko se najbolj ponudi. Zoli je lahko vsega spoštovanja vreden mož, tudi v njegov antifasizem nihče ne dvomi. Toda če je tako neroden, da gre potem barantat s fasisti, zato da bo njegova vlada obstala — tedaj je pač tukaj priložnost kot zrela hruška.

Ne ve se, koliko se je Scelba pred svojim govorom dogovoril v demokratiziranih krogih, znano pa je, da je imel v zadnjem času več razgovorov s Saragatom in Romito. In Saragato je bil tisti, ki je Scelbov govor pozdravil, kakor se je o njem zelo pohvalno izrazil tudi Simonini. Scelbove zavete so vsekakor jasne: Zoli naj odkloni vnaprej glasove desnice; če vlada ne dobi zaupnice, naj se spet poskusi s štiristrankarsko koalicio; če bi tudi ta poskus propadel, pa naj se razpišejo volitve. Fanfani je takoj poslal Scelbi neko pismo, ki je menda bilo nekaj opomin. Glasilo KD, ki danes poroča o govoru Scelbe v kakih dvajsetih vrsticah, omenja pismo, vendar pa ne nje-

gove vsebine. Namiguje samo, da se je Fanfani obregnil ob umestnost Scelbovih izjav, o njih politični oceni pa ni se govorilo pozneje. Ze ta kratka vest v listu je bila dovolj jasna, da je lahko vsakdo razumel, kako je Fanfani krenil zopet na svojo priljubljeno pot odrekanja solidarnosti z vlado. Te solidarnosti seveda po svoji navadi ni odrekel z jasno razpravljaljo v prihodnjih dneh. Vsekakor pa ni kazal nikake volje za kak oster ukrep. Zdi se, da je vzrok za to v Scelbovem odgovoru na Fanfanijevo pismo. V odgovoru, ki ga je Fanfani prejel malo pred sestankom tajništva, je baje Scelba vzel na znanje Fanfanijevo obžalovanje zaradi govora, vendar pa je

toliko več zaslug za KD: če se pa kaj ponesreči, tedaj bo psč Zoli plačal. Ko se je danes sestalo tajništvo vodstva KD, je Fanfani svojim najbližjim sodelavcem povedal vsebinsko omenjenega pisma. Nekateri so zahtevali, da se proti Scelbi disciplinsko kaj ukrene. Toda Fanfani na to ni dal kakega določnega odgovora, češ da je bo o tem razpravljalo v prihodnjih dneh. Vsekakor pa ni kazal nikake volje za kak oster ukrep. Zdi se, da je vzrok za to v Scelbovem odgovoru na Fanfanijevo pismo. V odgovoru, ki ga je Fanfani prejel malo pred sestankom tajništva, je baje Scelba vzel na znanje Fanfanijevo obžalovanje zaradi govora, vendar pa je

med vrsticami namignil na Fanfanijevo razbijaško vlogo znotraj Pelllove vlade. Misel, da se namerava enobarvna, demokratizirana vlada zateči k monarhofasizmu po pomoč, pa zlasti ne pusti pri miru prišaste leve struje v KD. Tako napada zvezo z desničarsko sindikalist Valsecchi v nekem listu iz Coma, medtem ko piše glasilo milanške KD ell popolo lombardo, da bi bila bitka prihodnjih mesecev mnogo lažja, če bi se KD predstavila z maksimumom svojega programa ter z lastnimi in popolnimi rešitvami najbolj nujnih državnih problemov. Te rešitve bi pripomogle odgnati sum, da je vlada nastopila bolj oprezno zaradi odločitve, da sprejme

pomoč od neke dobro znane strani v parlamentu in javnem mnenju. Neka agencija, ki izraža mnenje Gonelle, kritizira Scelbov poskus, da spet lansira štiristrankarsko koalicio, češ da gre sedaj za neko drugo vprašanje. Baza KD ne more brez pridržka sprejeti misli o enobarvni vladi, ki bi se držala pokonci z odlično pomočjo monarhofasistov, ko za to niti ni kake nujne potrebe. Vse to Zoli ve, pravi omenjena agencija, kakor mu tudi ni neznano, da bi to dovedlo do blokov, ki bi si stali nasproti, kar bi koristilo komunistom; po vsem tem se sme misliti, da bo Zoli dal po-

(Nadaljevanje na 8. strani)

IZ VSEBINE

Zaostalo šolstvo v civilizirani državi

O SOVJETSKEM LUTKARJU

SERGEJU OBRAZCOVU

RESNIČNA ZGODBA O A KJUJU

NOVA OTROŠKA SLIKANICA

Politični pregledi, dnevne vesti, črtice, roman, zanimivosti, horoskop, moda, križanka, Flisko, sporti itd.

Danes, NEDELJA, 2. junija
Marcelin, Velimir
Ponec vzide ob 4.18 in zatone ob
9.48. Dolžina dneva 15.30. Luna
vzide ob 8.31 in zatone ob 22.56.
Jutri, PONEDELJEK, 3. junija
Klotilda, Radoslava

Danes, NEDELJA, 2. junija
Marcelin, Velimir
oče vzide ob 4.18 in zatonje ob
18. Dolžina dneva 15.30. Luna
ide ob 8.31 in zatonje ob 22.56.
Tri, PONEDELJEK, 3. junija
Klotilda, Radoslava

MILOŠEVIĆ (Rage at Corps), Franjoise
faktoria MARCONI, OL. P. 1980.
Mladolentim najstroje prepo-
vedano.

PROBLEMI, 14.30: «Zadnji para-
n» (film bpo bez obdovod)
lepote narave in čustovne
preprovan vsop mlado-

STRA ROMAN, 15.00: «Zeleničar»,
P. Gjermi, S. Kosčina.

ČASOTI, 15.00: «Kecica» na del-
fina. Prvi ameriški film s
Sofijo Loren, Cinemascope, tech-

LAMBRETO s prikloko (carer-
ti), prodaja zasednik. Obrnite
na OSTUNI MOTO, Machiave

DUCATI, 65 šport, lepa pril-
nost, prodaja zasednik. Obrnite
na OSTUNI MOTO, Machiave
Siev. 28.

PRODAM stavbno zem-
ljišče 2700 kv. m. Ugod-

labarda, 14.00: «Guendalina», J. Sassard, Raf Vallone in Rafaele Mattioli.

Chandler in Dorothy Malone. Ziliotto, Ul. Milano 16, tel. 29-
Lurora, 14.30: «Zelezno krišao, B.
Hope.
Armoula, 14.00: «Vaba za moške»,
D. Dors, G. Brent, Skupina
«La Tristina» bo predvajala
komedno igró «Indijski princ».
deale, 15.00: «Bitka v Rio della

mero, 14.30: «Mi dovolite, čes.
 Alberto Sordi in Aldo Fabrizzi,
 Italia, 15.00: «Beneda stata, Abbe
 Lana, Gabriele Ferzetti.
 16.00: «Mare, 16.00: «Dere z bi-
 čems, Richard Widmark, Donna
 Reed, Zanimiv potovski film.
 kino gledališe ob morju, 15.00:
 «Ivanhoe, Robert in Elizabeth
 Taylor, Joan Fontaine in Georges
 Sanders.
 Moderno, 14.00: «Mezzogiorno di
 fisa, Dean Martin in J. Lewis.
 Savona, 13.00: «Pačevina, Ri-
 chard Widmark in L. Bacall.
 Viale, 14.30: «Slunja, Rosario
 Borelli, Rita Burrosia, Gino
 Latilla.
 Vitt. Veneto, 14.15: «Gora, Spen-

TRST, Ulica Moreri 7
 Tel. 35-608
 Servisa postaja
 Avtoprevoz
 potnikov
 tu- in v inozemstvo

TVRDKA

KNEZ WATER

Belvedere, 14.00: »Neukročena me- ja«, J. Cottens, S. Winters.	Nabrezina
Marconi, 15.00: »Gaby«, Leslie Caron, John Kerr in Sir Cedric Rafael.	Vam nudi skladne stroje »SINGER«, radio aparate »PHILIPS«, košice
Massimo, 14.30: »Zadnja noč Jlu- beznja«, Martha Toren, Amde- Nazzari.	LEGNANO, WOLST in druge znamke, stedilni- ke, motorje znamke
Novo cise, 14.30: »Napolitanec v Far Westu«, R. Taylor, Eleanor Barker.	SACHS DURKOPP in LAMBRETTA
Odeon, 14.00: »Bosa grofica«, Ava Gardner.	
Radio, 14.00: »Dvojbo na Missi- sippiju«, Lex Barker in Patrizia Medina.	Za doposiljanje v Jugo- slavijo kot darilo po znižanih cenah.

Paradiso, 20.15: «Zgodba Glen Millerja».

Pozzonia, 20.15: «Nismo angelii, H. Bogart in Peter Ustinov».

Valmaura, 20.15: «Rdeči oceani, J. Wayne, A. Ekberg».

Stadio, 20.15: «Rommelov zaklad, Dawn Adams, P. Christian».

MALI OGLASI

PRO DAM
lahke in težke motocikle
— lepa prilžnost

AVTO SOLA
LORENZI
Ul. S. Lazzaro 17

PR AVKAR
PREJELI:

dele in razna darila z vsemi potrebnimi listinami, odpremlja najhitreje in daje vsa potrebna pojasnila tвр. **Beltram**, Trst, Ul. Valdirivo 3, tel. 36-991.

PO KONKURENCNIH CENAH dobimo brzo in kvalitetno izvo-
zimo velikih Rimljanov
ppl L 330.-
**Pravljica o marje-
tici** L 100.-
**Simić: Kaj vse pri-
našajo reke** pl L 720.-

sko ribarjenje; automatski aparati, podvodne puške itd. pri Delja Škriava, Ul. Geppa 2.

KOLESA, znižana cena 7.000 lir. Motorna kolesa 44.000 lir, posilja kolesa - darilne pakete brez

TRZASKA KNJIGARNA
Trst - Ul. Sv. Franciška
Telefon 37-338

Mehanična delavnica in črpalka bencina AGI
Simič Marij
OPČINE • Narodna ulica 48

S temi motocikli se lahko vozi brez patenta in evidenčne tablice. Dobite tudi nadomestne dele.

 URARŇA ZLATARŇA
RUDEN

RUDENKARE
TRST - UL. C. BATTISTI 13
TEL. 96306
Bogata izbira ur najboljših znamk

ZAHVALA

Globoko ganjeni se pristrčno zahvaljujemo vsem
ki so z nami sočustvovali ob bridki izgubi našega
nepozabne

Posebna zahvala darovalcem cvetja ter vsem, ki so na kateri koli način počastili njen spomin in jo spomnili na zadnji poti.

Mož Lucijan, starši, brat Albin
z ženo Nerino in ostali sorodniki

Trst, 2. junija 1957.

Včera j nas je za vedno zapustil nas jubiler
oče in stari oče

Pogreb nepozabnega pokojnika bo jutri, v ponedeljek, 3. t. m. ob 17.30 iz hiše žalosti v Lonjerju š. 338 na katinarsko pokopališče.

in Ivan, ucerka Marija z mozem ino-
cencem in vnukinji Noretta in Franca
Trst-Lonjer, 2. junija 1957.

